

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Conciliorvm Omnivm Generalivm Et Provincialivm Collectio Regia

Ab anno MDLX. ad annum MDCXXIII.

Parisiis, 1644

XII. De seminario clericorum.

urn:nbn:de:hbz:466:1-15522

Episcopus familiarem suum non subditum, si per triennium commoratus secum fuerit, ordinare ex Concilio Tridentino non potest, nisi ei beneficium quacumque fraude cessante statim re ipsa offerat.

Clericos alienos cum legitimis dimissoriis recipere, si fuerint impediti illorum episcopi, & examinatos dimiserint, laudabile & honestum: hoc tamen monemus, ad episcopos recipientes ad suam ordinationem subditos alienos non pertinere vel super interstitiis ex causa non seruandis cognoscere, aut decernere; vel titulos ad quos ordinantur, qui fuerint a proprio episcopo, seu generali eius vicario approbati, aut reprobati, iudicare: hæc enim ad episcopum dimittentem pertinent.

Qui pie & fideliter in ministeriis antea actis se gesserint, & ad presbyteratus ordinem assumuntur, bonum habeant testimonium: & hi sint, qui non modo in diaconatu ad minus annum integrum, nisi ob ecclesiæ vtilitatem, & necessitatem aliud episcopo videatur, ministrauerint, sed etiam ad populum docendum ea, quæ scire omnibus ad salutem necessaria sunt, ac ad ministranda sacramenta, diligenti examine præcedente idonei comprobentur: atque ita pietate & castis moribus conspicui, vt præclarum bonorum operum exemplum, & vitæ monita ab eis possint expectari.

XII.

Seminariorum institutionem, conseruationem, & promotionem in ecclesia Dei summe fructuosam, quo clericalis militiæ propagatur ordo, & progressio, tantopere necessariam, vt stare ecclesiastica disciplina sine illorum subsidio, & adminiculo vix possit; in prouinciæ Aquileiensis ciuitatibus audiuius, & incredibili animi iucunditate etiam vidimus: dolumus autem metropolitanam ecclesiam nostram propter maximas difficultates hæcenus seminario caruisse, quo tamen modo lætamur nunc ita carere, vt habere pene dici possit; ita enim comparata, ac pene instituta sunt, quæ ad ipsius corpus informandum, & instruendum prima & necessaria sunt, vt parum desit, quo actu perfici aliquando tandem, & breui quidem temporis spatio valeat.

Qui episcopi seminarium nondum habent, & nihil hac-

ANNO
CHRISTI
1596.

tenus pararunt, vt aliquando haberent, monemus illos, quamprimum cogitent de seminario in sua diœcesi erigendo, & sex mensium spatio nobis, quid hoc de genere cogitarint, pararint, effecerint, omnino significant. Si enim vel propter diœcesis paupertatem, vel angustiam erigere seminarium proprium non valeant, erit quod cogitent, qua possint ratione, si non longe a seminario Aquileiensi absint, dimidiam decimam suæ diœcesis in illud conferre, vt in idem clerici pro quantitate decimæ, & suæ diœcesis commodo & necessitate inferantur, & cum reliquis clericis, qui fuerint ex diœcesi Aquileiensi, alantur, & doceantur.

Quod si plures sint episcopi, qui seminarii erigendi difficultatem patiantur, ac sit in causa paupertas ecclesiarum; decernimus ex plurium episcoporum collatione debere commune seminarium quamprimum erigi & confici, vt quod singuli non possunt, vniuersi faciant; quod valeat ad singulorum vtilitatem aliquando deriuari: in quo habendam rationem decernimus fructuum, & decimæ attribuendæ singulorum episcoporum clericis; & numeri clericorum, ne prægrauetur seminarium, sed partitione quadam iusta oneris & honoris sustentetur. Si negligentes, (quod opinari non debemus) fuerint, & necessario operi erigendo defuerint; erunt partes nostræ vrgere, & quæ a sacra Tridentina Synodo sancte, pieque instituta de hoc genere fuerunt, omnino exequi, & actu perficere.

Locus seminarii si apud ecclesiam cathedralem fieri possit, non alibi optandum vt fiat; quo enim propius absunt clerici, eo facilius, & minore temporis dispendio in ecclesiam se conferunt; nec diuagatione spatiari, nec longinquitatis spatio, studiorum ac disciplinæ iacturam facere coguntur. Quod si locus apud ecclesiam non pateat, ad episcopum pertinebit locum idoneum eligere, & in eo seminarii domum aptare & erigere.

Duo sunt in seminario clericorum perpetua exercitatione retinenda, vt clerici discant, & ministrent. Ex iis, quæ addiscere debent, item duo proponuntur; alterum ad pietatis, religionis, & deuotionis documenta, quod est omnium rerum certissimum fundamentum, pertinet: vt Christianæ fidei rudimenta in primis inter se iuniores ad-

discant & recitent: qui prouectiores sunt, doceant & exerceant: quod singulis dominicis & festis diebus curandum & faciendum omnino præcipimus. Curabunt item episcopi, vt singulis diebus iidem clerici Missæ sacrificio intersint, & saltem singulis mensibus confiteantur peccata, & iuxta confessoris iudicium sumant corpus Domini nostri Iesu Christi. Alterum pertinet ad studia: Grammatices autem, cantus, computi ecclesiastici, aliarumque bonarum artium scientiam addiscant. Item cum primum capere animo & intelligentia possint, sacram scripturam, libros ecclesiasticos, homilias sanctorum, atque sacramentorum tradendorum, maxime quæ ad confessiones audiendas videbuntur opportuna, & rituum ac ceremoniarum formas. Pars altera ministeria respicit, quæ ab iis, qui in seminariis degunt, clericis diligenter obeunda. Sunt autem, quæ vel minorum, vel maiorum etiam ordinum executionem respiciunt, vt res videbitur postulare, & præfectus ceremoniarum singulis aut vniuersis in ecclesia præscripserit. Hæc autem vt fiant ab illis expedite, & apte, institutione, ac exercitatione diligenti curandum erit; quod præfectorum, & magistrorum solertia effecerit.

Huiusmodi vero ministeria festis diebus ac dominicis tam in ecclesia cathedrali, quam in aliis præstare debebunt; vt coram episcopo, qui fuerint instructiores, seruiant: qui tardiores, alibi: quod vt accommodate fieri aliquando valeat, in primis cupimus, seminarium apud aliquam ecclesiam construi, in qua dominicis diebus ac festis horas canonicas psallere, ac diuinis inseruire seminarii pueri valeant: hac enim exercitatione facilius ad rituum & ceremoniarum cognitionem peruenerint. Vt autem in disciplina ecclesiastica commodius instituantur, tonsura statim, atque habitu clericali vtantur.

Præfecti, magistri, ministrique ad inseruendum seminario, & domestica ministeria, etiam inferiora obeunda, adsciscantur probatæ vitæ, & spectatæ pietatis homines, qui non modo voluntate, & studio in rei conseruationem, & incrementum propendeant, sed idonei ad prouinciam sibi impositam iudicentur; in quo sit episcoporum præcipua vigilantia, & diligens sollicitudo.

Vt autem minore impensa scholis seminarii provideatur,

ANNO
CHRISTI
1596.

tur, ad episcopi munus spectat, scholasterias obtinentes, & alios, quibus est lectionis, vel doctrinæ munus annexum, ad docendum in ipsis scholis instituendos per seipsos, si idonei fuerint, alioquin per idoneos substitutos ab eisdem scholasticis eligendos, & ab ordinariis approbandos etiam per subtractionem fructuum cogant & compellant. Quod si episcopi iudicio digni non fuerint, alium, qui dignus sit, nominent omni appellatione remota: quod si neglexerint, episcopus ipse deputet: docebunt autem prædicti, quæ videbuntur episcopo expedire. Meminerint autem episcopi, Concilium Tridentinum statuisse, ut officia, vel dignitates illæ, quæ scholasteriæ dicuntur, non nisi doctoribus, & magistris, aut licentiatis in sacra pagina, aut iure canonico, & alias personis idoneis, & qui per seipsos id munus explere possint, conferantur, & aliter facta prouiso nulla sit, & inualida; ideoque id decretum diligenter obseruari episcopi curent.

At vero ad seminarii fabricam instituendam, & mercedem præceptoribus, & ministris soluendam, & ad alendam iuventutem, & ad alios sumptus cum certi redditus sint necessarii ultra ea, quæ ad instituendos, & alendos pueros sunt in aliquibus ecclesiis & locis destinata; quæ ei ipsi seminario ex Concilio Tridentino applicata censenda sunt: debent ab episcopo cum consilio eligendorum ad ipsius Concilii præscriptum ex fructibus integræ mensæ episcopalis, & aliorum quorumcumque beneficiorum, quæ sunt ab ipsomet Concilio Tridentino sigillatim expressa & nominata, portiones, aut partes aliquæ detrahi, quibus tota seminarii impensâ fulciatur & sustineatur.

Vt autem aliquando tandem beneficia portionibus prædictis detrahendis leuentur ac liberentur, sit episcopalis caritatis & sollicitudinis munus, beneficia aliquot simplicia, cuiuscumque qualitatis ac dignitatis fuerint, vel etiam præstimoniam, vel præstimoniales portiones nuncupatas ante vacationem sine cultus diuini & illa obtinentium præiudicio, de consilio duorum de capitulo, ac item duorum de clero, seminario applicare, & incorporare, etiam si beneficia sint reseruata, vel affecta. Succedente vero casu, quo per vniones effectum suum sortientes, vel aliter seminarium ipsum in totum, vel in partem dotatum repe-

riatur, tunc portionem ex singulis beneficiis, vt supra, detractam, & incorporatam decernimus ab episcopo, prout res exegerit, in totum, vel pro parte remittendam.

De reuerendissimorum coepiscoporum pietate, ac diligentia hoc nobis pollicemur, nunquam fore, vt portionem de mensa episcopali detrahendam, & seminario applicandam soluere recusent; sed ipsi ceteris exemplo prae-eant seminarii erigendi, & prouehendi, & suum praecipue munus hac ipsa de re prompte exequendi, cum sacro Tridentino Concilio cautum sit, vt detrectantes corripiantur, & compellantur.

Totum vero seminarii opus, vt bene dirigatur, debet certorum hominum diligentia, pietate, prudentia, ac fide sustineri. Eligant igitur episcopi singuli duos ex canonicis senioribus, & grauioribus, prout Spiritus sanctus suggererit, quorum consilio ad seminarium gubernandum, & prouehendum, quae fuerint opportuna, & necessaria constituent, & exequenda mandabunt: dycolos & incorrigibiles, malorum morum seminatores acriter punient, eos etiam, si opus fuerit, expellendo.

Iidem episcopi cum consilio duorum de capitulo, quorum alter ab episcopo, alter ab ipso capitulo eligatur; itemque duorum de clero ciuitatis; quorum quidem alterius electio similiter ad episcopum; alterius ad clerum pertineat; portiones de mensa episcopali, ac ex fructibus aliorum beneficiorum quorumcumque in Concilio Tridentino pro contributione ad seminarium instituendum & conseruandum expressorum detrahent, & seminario applicabunt, vt opus, cui sustinendo necessaria est non mediocris impensa, ac praeterea plurimarum rerum circumspccta prouisio, episcopali sedulitate, & adscitarum personarum adiumento egregie pro Dei gloria muniatur, & sustineatur.

In primis vero si qua haecenus beneficia, vel quia proximo tempore instituta, vel per incuriam (non enim putamus per industriam) omissa decimali taxa, comprehensa non fuerunt, illa curent episcopi eadem, qua reliqua beneficia, dimensione carpi, & pari decimationis lege limitari & concludi.

Quae suprascripta omnia & singula pro regionis more,

ANNO
CHRISTI
1596.

& pro ecclesiarum, & beneficiorum qualitate, etiam si opus fuerit, moderando, & augendo episcopi ad felicem seminarii profectum necessaria, & opportuna decernere, ac providere poterunt.

Leue est, quod puerili ætati insitum est, vt vel minimo negotio deleatur & extingatur: idcirco summopere laborandum, vt qui pueri in seminarii disciplina educantur, & pietatis studio, ac modestiæ lege adstricti sunt, ab ea non discedant, quamdiu confirmatiores fuerint: quod animaduertentes episcopi acute prospicient, ne pueri, dum in instituta seminarii educatione viuunt, permittantur a disciplina discedere, & libere diuagari sine magistro, custode, & reliquorum puerorum communi victu, & exercitatione. Vt alicubi factum est, habent post studia & obedientiam recreationes liberiores ætati conuenientes, & professione: ad laxiora ne dimittantur.

De seminariis, vbi diœceses tenuitate laborant, Tridentino Concilio statutum est, vt ad plurium prælatorum commoditatem, & plurium contributione commune aliquod seminarium constituatur. Cuius decreti auctoritatem sequentes, statuimus in tota Istria pro illius regionis episcopis vnicum, ac illud quidem commune seminarium institui pro communi religionis commodo ad cleri propagationem, & ecclesiasticæ disciplinæ restitutionem.

XIII.

Maxima gubernii ecclesiastici pars & ratio viget, vt episcopus ecclesias, loca, & populos visitando perlustret, & quæ accessu, fide dignorum testimonio, ipsa inspectione cognouerit emendanda, & corrigenda, corrigat, & emendet: Idcirco sacra Tridentina Synodo cautum est in omnibus, quæ ad visitationem, ac morum correctionem subditorum spectant; vt episcopi, quo aptius, quem regunt, populum in officio, & obedientia contineant; ius, & potestatem habeant, etiam tamquam sedis apostolicæ delegati, ea ordinandi, moderandi, & exequendi iuxta Canonum sanctiones, quæ illis ex prudentia sua pro subditorum emendatione, ac diœcesis suæ vtilitate necessaria videbuntur. Nec in his, vbi de visitatione, ac morum correctione agitur, exemptio, aut vlla inhibitio, appellatio,

Concil. Tom. 36.

Nnnn ij